

කෘෂි තාක්ෂණ තොරතුරු

කෘෂි තාක්ෂණ තොරතුරු කඩිනමින් ගොවි ජනතාව අතරට ලබා දීමේ අන්වරලකි

කෘෂිකම් දෙපාර්තමේන්තුවේ ව්‍යාප්ති හා පුහුණු අංශයේ ප්‍රකාශනයකි

තාක්ෂණික පත්‍රිකා අංක 02

කෘෂි ආර්ථික බෝගවල ජලය රැඳෙන ස්ථානවල වර්ධනය වන බේංගු මදුරු කීටයන් මර්ධනය

ආර්ථිකව වැදගත් වන අන්නාසි, කිරි අල ආදි ආහාර බෝග මෙන්ම බැසිනා විශේෂ වැනි විසිතුරු පත්‍රික ගබ වල පත්‍ර කොපු තුළ හා අග්‍රස්ථය මත ජලය රැඳීම හේතුවෙන් **බේංගු මදුරු කීටයන්** බෝවීමේ අවදානමක් පවතින බව හඳුනාගෙන ඇත. එම නිසා වාණිජව මෙන්ම ගෙවතු වගාවේදීද එවැනි බෝග වගා ව්‍යාප්තිය වර්තමානයේ ගැටළුවක් වී ඇත.

මේ හේතුව මත සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ජල ටැංකිල මල් පෝච්චිල මල් බදුන් හා බෝග වගාව සඳහා ටෙමේපෝස් රසායනිකය නිර්දේශ කර ඇත. ඒ අනුව කෘෂිකාර්මික බෝග වල තත්ත්වයන් අධ්‍යයනය කර පහත සඳහන් සාන්ද්‍රණය යෙදීම නිර්දේශ කරනු ලැබේ.

ටෙමේපෝස් කැට (Temephos) ග්රැම් 2.5-3 ක් ජලය ලීටර 10 ක දියකර බෝග වල ජලය රැඳී ඇති ප්‍රමාණය අනුව ජලය රැඳුණු ස්ථානයට ඉසීම නිර්දේශ කර ඇත. මෙම රසායනිකය Spira 1% SG යන වෙළඳනාමය යටතේ මිලදී ගත හැක.

වැඩි විස්තර සඳහා ප්‍රදේශයේ මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂක හා සම්බන්ධ වන්න.

මූලාශ්‍රය

අධ්‍යක්ෂ, උද්‍යාන බෝග පර්යේෂණ හා සංවර්ධන ආයතනය, ගන්නොරුව, පේරාදෙණිය.

පේර වගාවේ මුල් ගැට සාදන වටපණු හානිය

ආර්ථික වාසිදායක පළතුරක් වන පේර වගාවට මුල් ගැට සාදන වටපණු (*Meloidogyne spp*) ආසාදනය වී ඇති බව අනුරාධපුරය ඇතුළු දිවයිනේ විවිධ ප්‍රදේශ වලින් වාර්තා වේ. එම වටපණු ආසාදනය තවත් පැළ වලද ඇති බව හඳුනා ගෙන තිබේ.

මේ නිසා තවත් පැළ මගින් මෙම හානිය නොමැති වෙනත් ප්‍රදේශ වලට පැතිරීමේ තදබල අවදානමක් තිබෙන බැවින් මූලික වශයෙන් පේර පැළ නිෂ්පාදනය කරන සෑම තවත්කරුවෙක්ම මෙම හානිය පිළිබඳව දැනුවත් කර, ආසාදිත තවත්වල පැළ වෙළඳපොලට ඉදිරිපත් කිරීම වැළැක්විය යුතුවේ.

රෝග ලක්ෂණ

පත්‍ර කහ පැහැවීම, ගබ කුරු වීම, හා වර්ධනය දුර්වල වීම ප්‍රධාන බාහිර රෝග ලක්ෂණ වේ. තවත් අවස්ථාවේදී මෙන්ම වැඩුණු ගබ වලටද ආසාදනය වීම හඳුනා ගත හැකිවේ. මෙම තත්ත්වය හේතුවෙන් උණකාචයක් ලෙස වරදවා වටහා ගන්නා අවස්ථාද ඇත. මෙවැනි ආසාදිත ගබ වල මුල මණ්ඩලය පරීක්ෂා කළ විට වටපණු ආසාදනය නිසා මුල් ගැටිති වී ඇති ආකාරය පැහැදිලිව දැක ගත හැකි වේ.

මෙම තත්ත්වය පාලනය කිරීම සඳහා ගත යුතු ක්‍රියාමාර්ග

- තවත්කරුවන් (රජයේ සහ පෞද්ගලික රෝපණ ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදකයින්) මේ පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම හා ආසාදිත පැළ විකිණීම වැළැක්වීම
- පැළ මිලදී ගන්නන් දැනුවත් කිරීම (පේර පැළ මිලදී ගන්නා විට බාහිර රෝග ලක්ෂණ වලට අමතරව මුල් පරීක්ෂා කර බලා මිලට ගැනීම)
- වගා කරුවන් දැනුවත් කිරීම හා නව වගාවන් ස්ථාපනය කිරීමට බලාපොරොත්තු වන වගා කරුවන් සඳහා උපදෙස් ලබාදීම

මුල් ගැට වටපණු හානිය

හානිය පැතිරීම වැළැක්වීම සඳහා -

1. වගාව සඳහා නිරෝගී පැළ භාවිතා කිරීම
2. වටපණු හානිය සහිත ඉඩම් වල නැවත පේර වගා නොකිරීම
3. රසායනික පොහොර වලට අමතරව කාබනික පොහොර වැඩි වශයෙන් යෙදීම
4. මනා ජල සම්පාදනය
5. පැළ සිටුවීමට පෙර ගැඹුරට සි සැම, වටපණුවන් ආසාදිත මූල මණ්ඩල ඉවත් කිරීම සහ පස නිරාවලියට නිරාවරණය කිරීම, හැකි නම් සති දෙකක් පමණ විනිවිද පෙනෙන පොලිතින් වලින් සේනුය/ තවත් මාධ්‍ය වසා තැබීම
6. නිර්දේශිත වටපණුනාශක භාවිතයට පෙර නිවරැඳි උපදෙස් ලබා ගැනීම හා නිවරැඳි භාවිතය සඳහා ගොවීන් දැනුවත් කිරීම
එමෙන්ම වටපණු නාශක නියමිත ප්‍රමාණයට වඩා යෙදීමෙන් මෙම හානිය පාලනය නොවන බව අවධාරණය කළ යුතු අතර, නිර්දේශිත ප්‍රමාණයට වඩා යෙදීමෙන් විශාල පරිසර හානියක්ද සිදුවන බැවින් ඒ පිළිබඳව වගාකරුවන් දැනුවත් කිරීම ඉතා වැදගත් වේ.

මූලාශ්‍රය

ආචාර්ය එම්. එම්. නුගලියද්ද මිය, කෂිකාර පර්යේෂණ නිලධාරී, ප්‍රාදේශීය පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානය, සිතාවලිය.

බෝංචි පත්‍ර කහවීම පාලනයට හදුන්වාදුන් ඒකාබද්ධ පාලන ක්‍රමවේදය

බෝංචි වගාවට පත්‍ර කහ වීමේ රෝගයක් ආසාදනය වී ඇති බව විවිධ ප්‍රදේශ වලින් වාර්තා වේ. පත්‍ර කහ වීම, කොල්ලු විචිත්‍ර වෛරසය (Horse gram yellow mosaic virus) ලෙස හදුනා ගෙන ඇති අතර රෝග වාහකයා ලෙස සුදු මැස්සා (Bemisia tabaci) ක්‍රියා කරනු ලැබේ. බීජ පැළ අවධියේ සිට පුෂ්පිකරණ අවධිය දක්වා වන සෑම අවධියකම ඇති වගාවන් ආසාදනය වේ. රෝග වාහකයා ලෙස ක්‍රියා කරන සුදු මැස්සා පාලනයෙන් රෝගය පැතිරීම වළක්වා ගත හැක. නමුත් සුදු මැස්සා කෘමිනාශක කෙරෙහි ප්‍රතිරෝධීතාවයක් දක්වන බැවින් රසායනික මර්දනය අපහසුවී ඇත. එම නිසා පහත සඳහන් ඒකාබද්ධ පළිබෝධ පාලන ක්‍රම නිර්දේශ කරනු ලැබේ.

1. නියමිත කන්නයට වගාව ස්ථාපනය කිරීම. (මහ කන්නය -නොවැම්බර්, දෙසැම්බර් හා යල- කන්නය මාර්තු, අප්‍රේල්) යායක බෝංචි වගා ස්ථාපිත කිරීම සහ 01-02 ක් තුළ සිදු කර නිම කළ යුතු අතර වරින් වර වගා ස්ථාපනය කිරීම සුදුසු නැත.
2. පෙර කන්නයේ බෝංචි වගාව කරන ලද භූමියක නැවත බෝංචි වගාව ස්ථාපනය කරන්නේ නම් පූර්ව වගාවේ බෝග අවශේෂ සේනුයෙන් නිසි පරිදි ඉවත් කළ යුතුය. මෙහිදී අදාළ කන්නයේදී බෝග අවශේෂ ආර්ථික අස්වැන්න නෙලීම නතර කළ වහාම කේෂත්‍රයෙන් ඉවත් කිරීම මගින් රෝගය ඉදිරි කන්න වලට පැතිරීම වළක්වා ගත හැක.
3. බෝංචි සිටුවීමට සති 3 කට පෙර බෝංචි වගා කරන කේෂත්‍රය වටා අවම වශයෙන් බඩඉරිඟු පේලි 3-4 ක් සිටුවීම. එසේ කිරීමට යම් ප්‍රායෝගික අපහසුතාවයක් තිබේ නම් අවම වශයෙන් සුළං හමන දිශාවට බාධකයක් ලෙස පමණක් හෝ බඩඉරිඟු පේලි 03-04 ක් බෝංචි සිටුවීමට සති 03 කට පමණ පෙර ස්ථාපනය කිරීම.
4. බීජ සිටුවීමට පෙර තයමොනෝක්සාම් 70WS (කෘසර්) මගින් බීජ ප්‍රතිකාර කිරීම. (කෘසර් ග්‍රෑම් 35ක් බීජ කිලෝග්‍රෑම් 01කට කළවම් කර පැය 24ක් තබා සිටුවිය යුතුයි.)
5. බෝංචි සිටුවා දින 10 කින් තයමොනෝක්සාම් 25% WG (ඇක්ටාරා) සහ බ්‍රජ්රොෆෙසින් 10% WP (ඇස්ලොඩ්) පත්‍රයේ උඩ සහ යට පැති 02 කටම යෙදිය යුතුයි.
6. වගාව කරගෙන යන අතර කේෂත්‍රයේ අදාළ කහවීමේ ලක්ෂණ පෙන්නවන පැළ වහාම ගලවා විනාශ කළ යුතුයි.
7. වගා කේෂත්‍රය වල් පැළෑටි වලින් තොරව තබා ගත යුතුය.
8. වගා කේෂත්‍රය සම්පයේ ඇති නියර/වැටි මහ ඇති වල් පැළෑටි හිතර විසි කැත්තක් මගින් කපා දැමීම කළ යුතුය. බොහෝමයක් වල් පැළෑටි සුදු මැස්සාට අතරමැදි ධාරක ලෙස ක්‍රියා කරන බැවින් වල් පැළ පාලනය ඉතා වැදගත්ය.

වැඩි විස්තර හා උපදෙස් සඳහා -අධ්‍යක්ෂ, උද්‍යාන බෝග පර්යේෂණ හා සංවර්ධන ආයතනය, ගන්නෝරැව්, පේරාදෙණිය.

අධ්‍යක්ෂණය හා උපදෙස් ජයන්තා ඉලංකෝන්	- සහකාර කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ (සංනිවේදන)
සැකසුම	නිලුම් සිල්වා - කෘෂිකර්ම උපදේශක (සංනිවේදන)